

Acetylsalicylzuur, met of zonder anti-emeticum, effectief bij migraine

Frans Dekker

Context Migraine is een frequent voorkomend invaliderende aandoening. De klassieke behandeling bestond vroeger uit acetylsalicylzuur en ergotamines, maar de laatste is in onbruik geraakt. Acetylsalicylzuur wordt nog steeds gebruikt, vaak in vaste of losse combinatie met een anti-emeticum. Het is onduidelijk hoe effectief acetylsalicylzuur is bij de behandeling van migraineaanvallen in vergelijking met andere pijnstillers en triptanen.

Klinische vraag Het bepalen van de werkzaamheid en verdraagbaarheid van acetylsalicylzuur, alleen of in combinatie met een anti-emeticum, in vergelijking met placebo en andere behandelingen van migraineaanvallen bij volwassenen.

Conclusie auteurs Acetylsalicylzuur 100 mg is een effectieve behandeling van migraineaanvallen, vergelijkbaar met 50 of 100 mg sumatriptan. Toevoeging van 10 mg metoclopramide geeft verlichting bij misselijkheid en braken. De bijwerkingen zijn over het algemeen mild en van voorbijgaande aard; ze komen iets vaker voor bij acetylsalicylzuur dan bij placebo, maar minder vaak dan bij sumatriptan 100 mg.

Beperkingen Acetylsalicylzuur 1000 mg, al dan niet in combinatie met metoclopramide 10 mg, is een goedkope en effectieve behandeling van migraine die ook in arme landen goed beschikbaar is. In Nederland gebruiken we in dit geval meestal paracetamol of NSAID's, met waarschijnlijk vergelijkbaar goed resultaat. In ons land is kostenvoordeel alleen te behalen bij het voorschrijven van de losse componenten, omdat de prijs van de vaste combinatie acetylsalicylzuur met

metoclopramide overeenkomt met de duurste behandeling (triptanen).

Bron Kirthi V, Derry S, Moore RA, McQuay HJ. Aspirin with or without an antiemetic for acute migraine headaches in adults. Cochrane Database Syst Rev 2010; Issue 4. Art. No.: CD008041. De review omvat 13 onderzoeken met in totaal 4222 deelnemers.

Commentaar

De NHG-Standaard Hoofdpijn noemt carbasalaatcalcium en acetylsalicylzuur, naast paracetamol, in stap 1 van de behandeling. Ook de richtlijn van de Nederlandse Vereniging voor Neurologie beveelt onder andere acetylsalicylzuur aan bij migraine. Deze Cochrane-review ondersteunt beide richtlijnen. Voor landen buiten de westerse wereld toont deze review aan dat met goedkope middelen vaak toch een adequate behandeling van migraineaanvallen mogelijk is. In Nederland maakt het kostenplaatje weinig uit; paracetamol en enkele NSAID's zitten in dezelfde lage prijs categorie (het generieke triptaan sumatriptan is slechts iets duurder).

Echter, er is ook een vaste combinatie van acetylsalicylzuur met metoclopramide op de markt. Dit product is samen met de triptanen door de Nederlandse geneesmiddelaautoriteiten in het cluster van behandeling voor migraineaanvallen geplaatst en daarom is het middel in Nederland extreem duur. De losse combinatie van 60 stuks acetylsalicylzuur met 30 stuks metoclopramide is al leverbaar voor €6,50 (zonder afleveringskosten). De vaste combinatie van 30 stuks acetylsalicylzuur met metoclopramide begint met een prijs van €157,-. De firma Sanovi-Aventis maakt daarmee al jaren op grove wijze misbruik van een 'bug' in de Nederlandse wetgeving, hetgeen het falen aan-

toont van het Nederlands prijsbeleid en het beoordelingssysteem van geneesmiddelen. De omzet in Nederland was in 2008 € 2,9 miljoen. Dit lijkt voor 95% te hoog; een wenselijke correctie van de 'bug' kan per direct een paar miljoen euro besparing opleveren. De voorschrijver staat ondertussen voor een lastige keuze; er is sprake van een effectieve behandeling, maar moet je vanwege het gebruiksgemak de pervers dure vaste combinatie wel voorschrijven?

Acetylsalicylzuur vormt, met of zonder een anti-emeticum, een effectieve en veilige behandeling van een migraineaanval. De effectiviteit komt overeen met die van paracetamol, een NSAID of een triptaan – eveneens al dan niet in combinatie met een anti-emeticum. Hoewel er (nog) geen strikt wetenschappelijk bewijs is dat de ene patiënt beter op het ene middel reageert dan op het andere gaan velen daar wel vanuit (gebaseerd op praktijkervaringen). Uitproberen van meerdere strategieën kan de migrainepatiënt verder helpen bij het vinden van de effectiefste behandeling, conform het beleid van de NHG-Standaard Hoofdpijn. Bij dit zoekproces spelen niet alleen paracetamol, NSAID en triptanen een rol, maar lijkt er ook een plaats voor acetylsalicylzuur weggelegd. Voor vele migrainepatiënten die dit middel nu naar tevredenheid gebruiken, is het een bevestiging dat ze effectief worden behandeld en dat ze er niet zomaar mee moeten stoppen.

LUMC, afdeling Public Health en Eerstelijns-geneeskunde, Postbus 9600, 2301 CB Leiden; F. Dekker, huisarts-onderzoeker.
Correspondentie: f.dekker@lumc.nl

PEARLS bieden de lezer bruikbare wetenschap voor de werkvloer, op basis van de Cochrane Database of Systematic Reviews.